

خبري اعلاميه

په افغانستان کې د هندوکش د غرونو د لړۍ د مواصلاتي سرکونو د بڼه والي په موخه د نړېوال بانک ملاتړ

واشنگټن ډي سي، د ۲۰۱۵ م. کال د اکتوبر شلمه - نن نړېوال بانک د افغانستان د دولت د ملاتړ په موخه د هندوکش د غرونو د لړۍ د مواصلاتي کرښو او سرکونو د بڼه کيدو په موخه د سالنگ د تونل د رغاوني په گډون د ۲۵۰ ميليونه ډالرو بلاعوضه مرسته منظور کړه.

د هندوکش د غرونو د لړۍ مواصلاتي کرښو پروژه اوسني سرکونه په ټول کال کې د باور وړ، خوندي، ډاډمن او فعالو سرکونو په توگه بدلوي. دغه مسئله به د دې لامل شي، چې د مسافرو او مالونو ترانسپورت به د هندوکش د غرونو په لړۍ کې په ټول کال کې بې ځنډه روان وي. همدا اوس د هندوکش له غرونو څخه د تيريدو دوه لارې شته: يوه لاره د سالنگ لويه لاره ده، چې د هندوکش د ترافيک ډېره برخه حجم ورباندې ترسره کيږي، بله لاره د بغلان او باميان د ولايتونو ترمنځ، يو دوهمه درجه سرک دی. دغه پروژه به له باميان څخه تر بغلان پورې د سرک د بڼه کولو لپاره ساختماني چارې (د ۱۵۲ کيلو مترو په اندازه) او په يوه پاڅه سرک د هغه بدلول او د ۸۷ کيلو مترو په واټن د سالنگ د تونل بيار غاونه ترسره کړي.

"د دغو سرکونو جوړول به د هندوکش په ټوله لړۍ کې د باور وړ او ډاډمنو مواصلاتو د رامنځته کولو لپاره او د افغانستان د يوه بڼه اقتصاد د لرليد په موخه وي او همدارنگه دا به د ملي يووالي لپاره يو اوچت گام وي،" دغه مطلب په افغانستان کې د نړېوال بانک رئيس باب سام څرگنده کړه او وويل چې: "زياتره وخت، ستونزمن ژمی د دې لامل کيده، چې د سالنگ لويه لاره بنده شي، نو ځکه د دې اړتيا وه چې په ټيټو ارتفاعاتو کې بديل سرکونه لکه له باميان څخه تر بغلان پورې موجود سرک د ترافيک د جريان د ساتنې او د کابل په اوږدو کې د اقتصادي فعاليتونو په موخه جوړ شي."

د سالنگ لويه لاره په ۱۹۶۰ ميلادي لسيزه کې جوړه شوې ده. دغه لاره د سمندر له کچې څخه له ۲۵۰۰ څخه تر ۳۴۰۰ مترو پورې لوړه جوړه شوې ده. د سالنگ لويه لاره يو مهم سرک دی چې د افغانستان شمالي ولايتونه د هيواد نورو سيمو او د مرکزي آسيا هيوادونو سره او له هغو څخه هم ورتيږي، د آسيا له جنوب سره نښلوي. افغانستان د ترانسپورتي زېر بنا د نشتوالي له امله، د مواصلاتو له مخې له کلکو ستونزو سره مخامخ دی. دغه ستونزې د دې لامل کيږي چې د هيواد ډېرې سيمې گوښه پاتې شي او پایله يې دا ده چې کورنۍ او سيمه ييز يووالي باندې منفي اغيزه وکړي. دغه هيواد د مرکزي آسيا او جنوبي آسيا ترمنځ پروت دی، او اوسنی سرکونه له ايران، پاکستان، تاجکستان، ترکمنستان، او ازبکستان سره د دغه هيواد اړيکې ټينگوي. په افغانستان کې په سلو کې ۹۰ بار چلول او په سلو کې ۸۵ مسافر د سرکونو له لارې ليرېدل کيږي. د افغانستان د ټولو سرکونو اوږدوالی څه نا څه ۱۲۳۰۰۰ کيلومتره دی، خو په سلو کې تر اتيا پورې سرکونه په ټول کال کې فعال نه وي. په سلو کې ۶۳ وگړي له فعالو سرکونو څخه له دوه کيلومترو لرې پراته دي.

داسې هيله كيږي چې د هندوكش په غرونو كې د مواصلاتي سركونو پروژه به لاندینی بنسټيزی ځانگړتياوي ولري:

- له باميان څخه تر بغلان پورې د سرک پراختيا او په يوه ډاډمن او امن سرک د هغه بدليل، چې كېدای شي كه د اقليمي ناوړه شرايطو له امله د سالنگ لاره بنده شي يا د سالنگ لاره د ساختماني چارو له امله تړلي وي، نو له دغې لارې څخه به د بدیل سرک په توگه كار اخيستل كيږي.
- د اړونده چارو ډيزاين او ترسره كول د سالنگ د لويې لارې د بيارغونې او ساتنې او څارنې سره مرسته كوي چې لاندې چارې پكښې راځي: (۱) د واورو د مخه نيونكو دالانونو او د سالنگ د تونل د بيلابيلو برخو ترميم كول چې د لږې مودې لپاره د لارې د بنديدو لامل كيږي او (۲) د ۳۰ كيلو مترو په واټن د درنو بارونو ورونكو موټرو لپاره د يوه نوي سرک جوړول.
- په كار كې د سيمې د خلكو شاملولو او تر ممكن بريد پورې د قراردادي په توگه د دوی د برخې اخيستو په موخه ساختماني چارې پرمخ بيول.

د هندوكش د غرونو د مواصلاتي كړنې پروژه به د افغانستان د اسلامي جمهوريت د فوايد عامې دوزارت تر مسؤليت لاندې، په راتلونكو اوو كلونو كې تطبيق شي. د فوايد عامې وزارت به د پروژې د ډېر ښه تطبيق او د هغې د څارنې او ډاډمن كيدو په موخه يو لوړ رتبه پلاوي وټاكي او په پروژه كې به نورو ښېفعا او ښېدخه وگړو ته هم ونډه ورکړي . په افغانستان كې د دغې پروژې د پراخه اغېزو په پام كې نيولو سره د وزارتونو په گډون يوه كمېټه د جوړيدو په حال كې ده، تر څو بين السكتورې همغږي رامنځته او د نورو اړوندو ادارو ملاتړ د ځمكو د استملاك او د امنيت ساتنې لپاره راخپل كړي. د دغې كمېټې مشرتوب به د فوايد عامې د وزير په غاړه وي او غږي به يې د نورو وزارتونو لوړ رتبه استازي وي او د اړتيا په صورت كې به نور سازمانونه هم ورسره وي.

اړيکې:

نړيوال بانک په کابل کې: عبدالروف ضياء ۰۷۰۰۲۸۰۸۰۰ (۹۳)

azia@worldbank.org

نړيوال بانک په واشنگټن کې: جو کيان

jqian@worldbank.org

په افغانستان کې دنړيوال بانک دفعاليتونو په هکله دزياتو معلوماتو له پاره دې لاندې انټرنېټي

پاڼې ته مراجعه وکړئ:

<http://www.worldbank.org.af>